

зможуть бути успішно подоланими.

Вдосконалення нового на основі руйнування старого, постійних змін, їх закріплення і нових змін. Синергетичні зміни системи – це «вічний бій, спокій нам лише сниться».

Список використаних джерел

1. Вітвицька С.С. Системно–синергетичний підхід до підготовки майбутніх магістрів освіти. Професійна педагогічна освіта: системні дослідження: монографія ; за ред. О.А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2015. С. 92-108.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.
3. Ходаківський Є.І., Данилко В.К., Цал–Цалко Ю.С. Методологія наукових досліджень в парадигмі синергетики. Монографія. Житомир, 2009. 340 с.
4. Дольская О.А. Интеллектуальные революции и техники мышления. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2015. №1. С.20-28.
5. Інтерактивні вправи та ігри (кол. авторів). Харків : Основа, 2009. 144с.
6. Аршинов В., Свирський Я. Философия самоорганизации. Новые горизонты. *Общественные науки и современность*. 1993. № 3. С.59-70.
7. Синергетичне світобачення: наукові і педагогічні аспекти: монографія / за ред.. Н.В. Кочубей. Суми : Університетська книга, 2017. 177 с.
8. Ходаківський Є.І., Грабар І.Г., Цал–Цалко Ю.С. Синергетична парадигма економіки. Монографія. Житомир. 2007. 160 с.
9. Судомир С.М. Синергетична методологія оцінки результативності розвитку регіонально–аграрного сектора економіки України. *Економіст*. 2014. № 2. С.31 – 34.

Луговська Ірина

викладач

Подільський державний аграрно-технічний університет
Кам'янець-Подільський, Україна

САМОКОНТРОЛЬ ЗНАТЬ – СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ СТУДЕНТА АГРАРНОГО ВНЗ

Сучасна система підготовки спеціалістів у вищих навчальних закладах передбачає створення умов для розвитку особистості студента, формування його активної життєвої позиції. Перетворення студента у цілеспрямованого і вмотивованого суб'єкта навчальної діяльності тісно пов'язане не лише з умінням самостійно здобувати знання, але й з виробленням навичок самостійно оцінювати свої знання без допомоги або при мінімальному втручанні викладача. Тому формування здатності студента адекватно контролювати рівень своїх знань є важливою умовою зростання нової генерації студентства.

Питання самоконтролю знань студентів висвітлювали у своїх працях такі науковці, як П. П. Блонський, С. І. Архангельський, М. О. Данилов, О. С. Лінді, Ю. К. Чабанський, Б. Г. Ананьєв, В. М. Володько, Ю. К. Бабанський, І. Н. Унт.

Складовими частинами самоконтролю є самооцінка, самоаналіз, самоперевірка знань, самокорекція помилок, що передбачає критичне ставлення студента до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів.

Під самоконтролем в широкому аспекті розуміється перевірка власними силами самого себе, своєї роботи, своїх знань, своєї поведінки і регулювання їх шляхом внесення відповідних корективів [3].

Функції самоконтролю:

- перевірна, сутність якої полягає у порівнянні досягнутої мети з поставленою (або еталона з результатом);
- діагностуюча, що здійснюється шляхом визначення причин та умов, які сприяють виникненню помилок;
- навчальна, яка полягає у подальшому самовдосконаленні знань;
- виховна, яка пов'язана з формуванням позитивних особистісних якостей: самостійності, критичності, наполегливості;
- розвиваюча, що сприяє розвитку мислення і пізнавальних здібностей студентів.

Для ефективного розвитку самоконтролю знань створюються відповідні організаційно-педагогічні умови: науково обґрунтований зміст завдань, запитань, вимог та критеріїв оцінювання, єдність вимог до оцінювання знань студентів.

Застосовуються такі основні форми самоконтролю як індивідуальна, групова, дистанційна. У разі індивідуальної форми контролю студент самостійно визначає ступінь опанування професійними знаннями, навичками та вміннями, йому пропонується самостійно оцінити свою усну чи письмову відповідь, порівняти власну оцінку з оцінкою викладача та проаналізувати виявлені помилки та неточності.

Груповий самоконтроль передбачає колективну роботу з обговорення відповідей чи письмових завдань. Під час такої роботи студент розвиває етику спілкування, вміння взаємодіяти з колегами, толерантність до чужої думки. У такий спосіб контролю не тільки діагностуються знання окремих студентів, але й одночасно поглиблюються знання всіх студентів групи. Одним із прийомів активізації самоконтролю є питання студентів своєму товаришу під час його відповіді. Недоліками такого виду контролю є те, що студенту, який задає питання, не завжди вдається правильно його сформулювати; а зниження оцінки з-за питання товариша може негативно вплинути на взаємовідносини між студентами в групі.

На сьогодні одним із найефективніших методів самоконтролю є використання систем дистанційної освіти, а саме віртуального навчального середовища MOODLE, зокрема застосування інструменту «Тест» не лише для контролю з боку викладача, а й для самоконтролю знань.

Під час виконання тестових пробних завдань студент може чітко встановити різницю між рівнем його власних знань на момент тестування та тим, що він повинен знати. Наявність пробних тестів різного рівня складності та можливість переглянути результати тесту, не відсилаючи його викладачу, створює умови для критичної самодіагностики, виявлення помилок та пошуку шляхів їх усунення. Наявність такого інструменту, як інтерактивний тест з кількома спробами може відображати зворотний

зв'язок з викладачем під час спроби, викладачеві під час такого спілкування варто наголошувати на рівні досягнень студента, а не на ступені його невдач.

У загальному коментарі до тесту (тексті, який з'являється після спроби проходження всього тесту) викладачу доречно вказати додаткові граничні оцінки (у відсотках або у вигляді числа).

Викладач може регулювати складність тесту наступним чином:

- зняття або встановлення обмеження у часі або час початку і кінця тестування;
- обмеження кількості дозволених спроб, щоб студент міг декілька разів зробити тест, враховуючи коментар викладача і власні помилки;
- застосування різних методів оцінювання (краща спроба, або остання спроба, або краща оцінка);
- встановлення параметрів перегляду – під час спроби або безпосередньо після спроби, тоді студент зразу визнає, чи правильна його відповідь, скільки балів він отримує за тест.

Викладач на свій розсуд може включати у параметри перегляду правильну відповідь, або коментарі до тесту, або відсилати студента до певних першоджерел, де є відповіді на дані питання.

Використання під час тестування параметру «коли час спливає» дає можливість надання пільгового періоду, коли готові відповіді можуть бути відправлені без можливості відповісти на інші питання, цей параметр визначає кількість часу пільгового періоду. Студент має змогу прослідкувати ліміт виділеного пільгового часу за таймером зворотного відліку, що знаходиться в блоці навігації тесту.

Самоконтроль має велике психологічне значення, він суттєво стимулює навчання. З його допомогою студент реально звітує сам перед собою про власні успіхи у навчанні, перевіряє правильність виконання вправ шляхом зворотних дій, оцінює практичну значимість результатів виконаних завдань.

Список використаних джерел

1. Барбашев В. Х., Кисельов А. М. Подолання проблеми перевірки рівня знань студентів на основі застосування аналітичної залежності. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. № 15 (250), Ч. II, 2012. С. 64-70.
2. Гнилицька А. І. Ставлення до навчання. Форми контролю та самооцінка знань студента. URL : http://www.rusnauka.com/2_KAND_2008/Pedagogica/26110.doc.htm (дата звернення 18.02.2018).
3. Матвієнко Ю. С. Самоконтроль як складова розвитку особистості студента. URL : http://novyn.kpi.ua/2007-3-1/05_Matvienko.pdf (дата звернення 18.02.2018).
4. Степова С. В., Половенко Л. П. Проблеми та перспективи використання автоматизованих систем оцінювання знань. Застосування системи автоматизованого опитування студентів ВНЗ. Матеріали міжвузівського вебінару. (м. Вінниця, 15 грудня 2015 року). URL : <http://www.vtei.com.ua/doc/materialuvebinary.pdf> (дата звернення 18.02.2018).
5. Тригуб І. П., Никитенко О. В. Особливості контролю успішності студентів в умовах кредитно-модульної системи організації навчання. URL : <http://dSPACE.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4985/3/tryhubnikitosobl2.pdf> (дата звернення 18.02.2018).